

President republiky přijal dne 11. února 1919 zvláštního dopisovatele pařížského deníku *Le Temps* *Alexandra de Guillervillea*. Rozhovor byl otištěn dne 13. února 1919 s datem v Praze (via Zürich) dne 11. února a s názvem *Une interview du président Masaryk*. (Rozhovor s prezidentem Masarykem.)

Po stručném úvodu reprodukuje dopisovatel takto obsah rozhovoru:

13. února 1919.

President hned na začátku upozorňuje, že zásobování nedostačuje. Vídeň dostává mnoho, Praha skoro nic. Nutno rozřešit co nejrychleji otázku dopravy, aby se předešel hlad, jehož blízkosti využívají bolševici proti vládě a Dohodě.

Francie a Československo, pokračuje president, mají společné zájmy a jsou stejně ohroženy germanismem, který opět zvedá hlavu. Je známo, že ve Výmaru Ebert a David požadovali v oficiálních řečech Alsasko a Lotrinsko a protestovali prudce proti ustanovením příměří. Sjezd v Bernu, jakkoli socialistický a mezinárodní, byl ovládnán německými soudruhy a obnovil starou hru, aby totiž Německo bylo zbaveno viny a vnesen svár mezi Spojence. President pokládá vládu Scheidemannovu za stejně nebezpečnou jako vládu Viléma II. Němci se nezměnili; nepovažují se za poražené a pokračují ve své lživé propagandě a ve svém neloyálním jednání. Ve Vídni vypudili slovanské studentstvo; v Praze si troufají dovolávat se privilegií, uchvácených na univerzitě, kterou proslavil Jan Hus. Všude tyranisovali menšiny, ale nepřipouštějí, aby byli postaveni na jejich místo.

Připojení Německého Rakouska k Německu nejen bude musit být vyváženo teritoriálními zárukami, nýbrž přinutí také národy, aby zůstaly na stráži. Nestačí odzbrojit naše nepřátele vojensky, nutno jim zabránit, aby nám neškodili obnovením tradičního „tlaku na východ“, k zemím ruským, na jejichž politické a hospodářské zotročení pomýšlejí.

President lituje, že francouzští socialisté se zúčastnili sjezdu v Bernu.

Mluvíme pak o úpadku marxismu, neschopného organisovat své utopie stejně jako předejít výstřelky bolševické, a ptám se presidenta, jenž zná velmi dobře Rusko, jak bude možno potírat bolševictví.

Vojenské zakročení v Rusku, odpovídá, je nyní nemožné; po čtyřech a půl roku hrozné války nemohou státy Dohody žádat na svých vojácích, aby šli bojovat do Ruska za účelem špatně definovaným.

Zprávy, jež president dostal zvláště z Anglie, potvrzují všeobecný odpor k podniku, vyžadujícímu značných sil.

Naše československá armáda na Sibiři, dodává, má toho dost a domáhá se návratu do vlasti. Jedině Japonci by mohli účinně zakročit, protože jsou poměrně blízko a že by hájili svých zvláštních zájmů. A pak, o jaké organisace se opřít v Rusku? Všechny ty místní vlády, všichni ti stateční generálové nedodali nezbytného organisátora. Kromě toho jsou všichni podezřelí, ať právem či neprávem, že si přejí obnovy carismu, nebo aspoň reakcionářského režimu; toto podezření je nejlepším trumfem bolševiků a zabezpečuje jim, ne-li úspěšnost, tedy aspoň nečinnost velké většiny Ruska. S druhé strany všichni socialisté světa by protestovali proti tomu, co by nazývali „krvavou křížáckou výpravou reakcionářskou“. Říkali by mimo to, že jde o záchranu zájmů kapitalistických. Nyní nutno se omezit na to, aby se zabránilo šíření bolševické vlny, izolovat ohnisko nákazy a sáhnout k hospodářským represaliím.

Odpovídaje na otázku o náboženském problému, praví president:

Politická svoboda přináší s sebou logicky touhu po svobodě náboženské. Dřímající husitská duše se probudila, když se svěrák, který jí tísnil hlavu, zlomil. Kněžstvo i věřící souhlasně si žádají reforem. Proč by na příklad papež od-

mítal povolit kněžím manželství, které svatá stolice dovo-
lila katolickému kněžstvu východního ritu? Pokud Benedikt
XV. doufal zachránit staré Rakousko, podporoval zvláště
dynastii habsburskou; nyní zajisté změnil své hledisko. Bu-
deme se moci brzy o tom přesvědčit, až zahájíme s Římem
vyjednávání o jmenování nového arcibiskupa pražského.
Vatikán pochopí, že nemůžeme podržet hraběte Huyna, pro-
tože tento prelát, místo aby hájil svých diecésanů, jak činil
kardinál Mercier, byl vždy proti nim a schvaloval pronásle-
dování, stavě zájmy dynastie a německví nad zájmy Čech.

ROZHOVOR PRO ZPRAVODAJSKOU AGENTURU

21

Pařížský deník *Le Temps* ze dne 14. února 1919 přinesl tuto
zprávu:

14. února 1919.

President Československé republiky přijal nedávno zástupce jedné
zpravodajské agentury, k němuž učinil o možnostech dunajské kon-
federace toto prohlášení:

Prozatím, pravil Masaryk, může jít toliko o konfederaci
hospodářskou. V historii jsou však příklady hospodářských
konfederací, které se proměnily v konfederace politické.
Podmínkou dunajské konfederace je především spravedlivá
likvidace bývalého Rakouska. Uvidí se během této likvi-
dace, do jaké míry lze spoléhat na dobrou vůli rozmanitých
skupin. Spravedlivé řešení problémů, které likvidace býva-
lého Rakouska obsahuje, bylo by konkrétní základnou pří-
pravných jednání o podobnou federaci.

K textu byla připojena tato poznámka: Toto prohlášení Masary-
kovo je novým důkazem toho, jak je nesprávné předstírat, jak činí
německá propaganda, že neněmecké národy bývalé monarchie se
vzpírají myšlence dunajské konfederace. Masaryk vskutku nazna-
čuje podmínky, které by umožnily tuto konfederaci. Bylo by dobře,
kdyby vyjednávači mírové konference dbali těchto názorů.